

עטרת שלוש

קול קאמרנא 0747962080

עלון שבועי שע"י מוסדות קאמרנא בארה"ק • בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א • עיה"ק ירושלים ת"ו

עטרת ראשנו

דברי תורה מכ"ק אדמו"ר שליט"א

בי מראש צרים אַרְאָנוּ וּמַגְבִּיעוֹת אֲשׁוּרָנוּ הֵן עִם לְבַדְד יִשְׁכֵּן וּבְגוֹיִם לֹא יִתְחַשֵּׁב (כג ט)

י"פ"ג, שכל הוי"ו מלכים הכתובים בסוף פרשת וישלח שהם סוד שבירת הכלים, לא כתוב בהם שם אשתו, חוץ ממלך השמיני הדר שהוא שם מ"ה התיקון, כתוב בו שם אשתו, וז"ל: והנה האור הזה דמ"ה החדש היוצא מן המצח, הוא סוד המלך ה' הנזכר ב' וישלח הנקרא הדר אשר לא נזכר בו מיתה בתורה, כי לא מת כמו האחרים, אדרבא הוא מתקן ומקיים ה' מלכין קדמאין שמתו הקודמין אליו, ולפי שכאשר יצא התחיל תיקן לברר בחי' אלו המלכים, לעשות בחי' נוקבא אליו, שהם נקרא עתה ב"ן דההי"ן כנ"ל, לכן נאמר בו 'וימלוך תחתיו הדר' ושם אשתו מהיטבאל, כמ"ש בזה"ר (ח"ג קלה): דעך השתא לא אידבר דכר ונוקבא כלל, בר השתא, ובג"כ אתקיים כלא, דהשתא הוי דכר ונוקבא כדחוי עיי"ש. וזהו **ומגביעות** שע"י האמהות נעשה התיקון השלם, בסוד **אשורנו** לשון הישר בעיניו (אכן עזרא דברים טו ט).

ובזה יובן מה שאיתא בזה"ק, במתיבתא עלאה גבעת חסר ו', במתיבתא דרקינא **ומגביעות** באת ו'. היינו במתיבתא דרקינא שהוא בעולם היצירה, שם **ומגביעות** באת ו', שהוא בחינת ז"א, הוא ביחוד עם בחינת **ומגביעות** שהוא מלכות, שווה בקומתם. אבל במתיבתא עלאה שהוא בחינת עולם הבריאה, שהוא בחינת לעתיד לבא עלמא דאתי, בסוד צדיקים יושבים ועטרתיהם בראשיהם, והוא בחינת ז"א, הנקרא צדיק, היושב בעלמא דאתי שהוא אימא, ועטרה שהיא נוקבא, עומדת על ראשו, שהיא אות ד' של הנוק', העשויה כמין עטרה וכתר, מקיף על ראש ז"א, שהוא אות ו', (עץ חיים שו"ד פ"ב), ואז המלכות יהיה בחינת שם ס"ג, ושם מ"ה יתבטל (שם ש"י פ"ג), ולכן **ומגביעות** חסר ו', כי שם יהיה אשת חיל עטרת בעלה למעלה מז"א והבן.

וכשיהיה היחוד השלם בסוד הן עם, היינו ע"ם בגי' מ"ה אדני", היינו כשיהיה היחוד של קוב"ה ושכינתיה, אז יהיה הבחינה של **לבדד** רשות היחוד, שהוא מרמזו על עולם התיקון, שאז יהיה הכול באחדות הגמור (עץ חיים ש"ט פ"ב). ואז **ובגוים** לא יתחשב היינו שהציגונים לא יהיה להם שום ניקה מהיחוד הקדוש. וזהו שאמרו בזה"ק, הן עם **לבדד** ישכון ביחודא, בלא ערבוביא אחרא, כל יחודא שלים הכא איהו.

הקב"ה יעזור שיהיה התיקון והיחוד השלם, ונוכה לצדיקים יושבים ועטרתיהם בראשיהם, בביאת גואל צדק בב"א.

רעוא דרעיון תשפ"ד לפ"ק

ולכן האבות שעוד לא קיבלו את התורה לכן נתגלה להם במדת הדין, משא"כ משה רבינו שקיבל את התורה לכן נתגלה אליו במדת הרחמים בשם הוי"ה.

וגם משום שאיתא ממרן האריז"ל בלקוטי תורה (פרשת לך לך) וז"ל: אמנם דע, כי הלא מתחלה קודם האבות לא היה זיווג מעולם, וכבר ידעת כי הגורם הזיווג הם המוחין, אך כאשר אין בזה"ר רק ו"ק אז אין זיווג, שהזיווג אי אפשר להיות אלא ע"י המוחין, והנה אז היה בבחינת ו"ק לבד, אבל בימי משה נעשה הזיווג בכלל ה' ספירות. כי משה הוא סוד התיקון, כמבואר שם (פרשת וארא), והנה משה עולה א"ל שד", שלקח כל הבחינות של האבות, וזהו ש' של משה שהוא ג"כ בחינת האבות, ונשאר מ"ה דהיינו מ"ה דאלפ"ן שהוא הוי"ה דאלפ"ן, כי זה הבחינה הוסיף משה על האבות. ולכן נתגלה לאבות במדת הדין באל שדי, כי עוד לא היה היחוד בשלימות.

נמצא מכל האמור, שבזמן של האבות הקדושים נתגלה השי"ת במדת הדין, בבחינת אל שדי, כי עוד לא היה להם התורה, והיחוד אז של קוב"ה ושכינתיה לא היה בשלימות רק בבחינת ו"ק לבד, משא"כ אצל משה רבינו שקיבל את התורה מסיני, ואז היה היחוד בשלימות, לכן נתגלה אליו השי"ת במדת הרחמים.

לפי כל זה יש לפרש המקרא קודש, **בי מראש צרים אראנו** היינו כמו שפרש"י שמרמז על האבות הקדושים, שבזמנם היה הנהגה במדת הדין, וזהו **מראש** שהם שמות אלה"ם מדת הדין, כמבואר ממרן האריז"ל (פרי עץ חיים שער עולם העשיה פ"ה), ששם אלה"ם לעולם בסוד רא"ש, כי אלה"ם ביודי"ן גימטריא ש', ואלה"ם דאחוריים גימטריא ו', ואלה"ם באחוריים דההי"ן גימטריא אל"ף, הרי רא"ש.

וזהו ג"כ בחינת **צרים** בסוד מש"כ 'והיה שדי בצריך' (איוב כב כה), וכמבואר סודו ממרן האריז"ל (עץ חיים שער לה פ"ג), שהמ"ן נעשה ע"י שרים והגדיבים שהם האבות, שחקקו בה חותמם שהוא צורת ש', וזהו 'והיה שדי בצריך' אל תקרא בצריך אלא בצריך, כי היסוד נקרא שדי עיי"ש. היינו שאצל האבות נתגלה להם בבחינת שם שדי" שהוא בחינת צמצום ודין. והטעם, כי עוד לא נתקן בשלימות הבחינה של **אראנו** שהוא בחינת עינים, שמשם היה כל הקלקול ושבירת הכלים כידוע (עץ חיים שער דרושי הנקודות).

והתיקון הוא ע"י **ומגביעות אשורנו** היינו כמו שפרש"י שהוא בחינת האמהות, כי זה מבואר ממרן האריז"ל בעץ חיים (שער

פרש"י, אני מסתכל בראשיתם ובתחלת שרשיהם, ואני רואה אותם מיוסדים וחזקים כצורים וגבעות הללו, ע"י אבות ואמהות. ועוד איתא בזה"ק (ח"ג רג): במתיבתא עלאה גבעת חסר ו', במתיבתא דרקינא **ומגביעות** באת ו'. הן עם **לבדד** ישכון ביחודא, בלא ערבוביא אחרא, כל יחודא שלים הכא איהו עיי"ש.

והביאור בזה כל זה יש לומר, עפ"י מה שפרשתי בפרשת וארא (תשס"ח), עה"פ 'וידבר אלהים אל משה ואמר אליו אני הוי"ה'. וארא אל אברהם אל יצחק ואל יעקב באל שדי ושמי הוי"ה לא נודעתי להם' (שמות ו א-ב). ופרש"י 'וידבר אלהים אל משה' דבר אתו משפט, על שהקשה לדבר ולומר 'למה הרעותה לעם הזה'. וצריך לדעת הרי בסוף הפסוק כן כתוב שם 'הוי"ה' שהוא מרמז לרחמים, ומפרש שם רש"י, נאמן לשלם שכר טוב למתהללים לפני. אלא יש לומר שזה שדיבר הקב"ה אל משה משפט, זהו עצמו תשובה על תמיהתו של משה רבינו 'למה הרעותה לעם הזה', שאמר לו שצריך אתה לידע שכך הוא נקבע כל סדר הנהגת העולם, שבתחילה הוא מדת הדין ואח"כ בא מדת הרחמים, כמו שהיתה בתחילת בריאת העולם, שבתחלה עלה במחשבה לבראותו במדת הדין, וראה שאין העולם מתקיים, הקדים מדת הרחמים ושתפה למה"ד, כמו שמפרש רש"י בתחלת בראשית. וזהו 'וידבר אלהים' הוא מדת הדין תחילה, ואח"כ 'אני הוי"ה' מדת הרחמים.

וזהו 'וארא אל אברהם אל יצחק ואל יעקב באל שדי' בחינת הדין, כי שם שדי" מורה על בחינת צמצום, שאמר לעולמו די (חגיגה יב), והטעם שנתגלה להאבות במדת הדין, כי הם היו ראשית והתחלת של עם ישראל, ולכן נתגלה להם הקב"ה במידת הדין, מה שאין כן למשה רבינו כן נתגלה בשם הוי"ה מדת הרחמים.

והטעם משום ששתפה עם מדת הרחמים הוא ע"י כוח התורה, כי הרי אמרו אמרו חז"ל במסכת שבת (פח). אמר חזקיה, מאי דכתיב 'משמים השמעתה דין ארץ יראה ושקטה' וכו' (תהלים עו ט), אלא בתחילה יראה ולבסוף שקטה, ולמה יראה וכו', יום השישי ה' יתירה למה ל', מלמד שהתנה הקב"ה עם מעשה בראשית ואמר להם, אם ישראל מקבלים התורה אתם מתיקיימין, ואם לאו אני מחזיר אתכם לתוהו ובהו עיי"ש. נמצא שע"י קבלת התורה שקטה הארץ, וזהו מדת הרחמים שהקדים ושתפה למה"ד, שהוא בתנאי שיקבלו בני ישראל את התורה, ולכן שקט הארץ במדת הרחמים ע"י קבלת התורה.

עטרת פז

אמדות טהורות מרבתינו זי"ע

לא איש אל יכזב וכן אדם ויתנתם ההוא אמר ולא יעשה ודבר ולא יקימנה. הנה ברך לקחתי וברך ולא אשייבנה (כז יט-כ)

'יקימנה' מלא יוד. כמבואר במדרש (במד"ר כ כ) 'ההוא אמר' להביא עליהן רעות, וכשעושין תשובה 'ולא יעשה' להם שום דבר רע, 'ודיבר' אבל 'ולא יקימנה' שיתקיים, כמבואר בדברי מרן האר"י בעש"ט שיוצאין אותיות וצורפין מפי הקב"ה, והמשכיל הנלכב יכול להמתין מרע"ש לעש"ר ומצר"ה לצה"ר ומדו"י ליו"ד, ונינוה נהפכת (יונה ג ד) שנהפכו לבבם מרע לטוב, אבל כשיוצא מהארות כתר, נקודה עיקרית, ככ"ה לעיכובא כ'תר כ'ל ה'כתרים, נאמר 'אין מידי מצי' (דברים לב לט) ולכן 'ולא יקימנה' ביו"ד העיקרת של נקודת כתר. אבל 'הנ"ה ברך לקחתי' ולא הנ"ו, 'וברך ולא אשייבנה' כי כוונת הרשע להפוך הברכות לקללה, כמו שמהפכין הצדיקים מכלה רפיא לכלה כלה קדישא, מצרה לצרה, ולא עלה בידו 'ולא אשייבנה' מלא יו"ד כי הברכות היו מיו"ד העיקרית, ברכו"ת אותיות ב"ו כתר, כי הברכות שהיה על ידי בלעם היו מהשפעות הכתר ככ"ה לעיכובא דוקא.

'היכל הברכה' דף קסב מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא

אפס קצוה תראה וכלו לא תראה וקבנו לי משם (כז יג) שמעתי מאמרו"ר הרב הקדוש מו"ה יצחק יהודה יחיאל זלה"ה, על פסוק 'אפס קצוה תראה וכלו לא תראה' הובא במסורה ב"פ וכלו יש בתנ"ך, 'וכלו' דין, וכן 'חכו ממתקים וכלו מחמדים' (שה"ש ה טז), רצה לומר 'אפס קצוה תראה' היינו בפרטיות של ישראל יכול למצוא איזה חטא ועון, אבל 'וכלו' בכללות ישראל 'לא תראה', והטעם כי כללות ישראל הם 'חכו ממתקים וכלו מחמדים' לפני הקב"ה ודפח"ח.

'בן בית' מרבינו אליעזר צבי מקאמרנא

לא הביט און ביעקב ולא ראה עמל בישראל הו"ה אלהיו עמו ותרועת מלך בן (כז כא).

והנה ידוע דאי אפשר להיות נזהר מכעס, עד אשר ישום אדם אל לבו גודל שפלותו שהוא כלא ממש, אזי לא יקפיד על שום דבר, כאשר כתבו כל ספרי מוסר שכעס הוא מענפי גאווה, לזה דרשו רבותינו במסכת ר"ה (דף יז) ועובר על פשע לשארית נחלתו, דאין הקב"ה מוחל עוונות אלא למי שמשיים עצמו כשריירים, כלומר למה ולא, ועיי"ז בודאי נזהר מכעס ומהקפדה, כמו כן מעורר מדה זו לעילא שהקב"ה אינו כועס עליו... וזהו ג"כ כוונת הכתוב שנאמר 'לא הביט און ביעקב ולא ראה עמל בישראל ה' אלהיו עמו ותרועת מלך בן' שג"כ מכוון לדברינו הנ"ל, 'ותרועת מלך' כלומר, אהבה ואחוה ורעות אשר צוה מלך הקב"ה הוא בו שאוהבים זה לזה, ואזי 'לא הביט און ביעקב' והכל מטעם הנ"ל שפועלים.

'זכרון דברים' מרבינו אלכסנדר מקאמרנא

לא הביט און ביעקב ולא ראה עמל בישראל הו"ה אלהיו עמו ותרועת מלך בן (כז כא).

ר"ל, שהקב"ה מלמד לראשי הדור, היאך צריכים לבקש רחמים על ישראל, תמיד בכל עת ורגע. לזה אמר בתחלה 'הנה ברך לקחתי' כלומר ודאי צריך ראש הדור לידע שמה שהוא ראש ישראל, ולקח אותו להיות ראש הדור, הוא רק כדי לברך את ישראל בכל עת, כדי שלא ישלטו בהם שום מקטרג, כדאיתא בזוהר (פ' שמות ד"ב ע"ב, ודף כ"א ע"א). וזהו 'והנה ברך לקחתי' 'וברך' מה שאני מברך את ישראל, צריך לראות 'שלא אשייבנה', הברכות, ח"ו, אלא דייקא כל מה שהוא מברך לישראל, יהיה מקובל ומרועה לפני הקב"ה, לחול על ישראל. וא"ת היאך ובאיזה כח אני יכול לומר דייקא: וברך, ולא אשייבנה, כנ"ל, אלא ודאי בבקשה ואני ממלך מלכי המלכים הקב"ה, 'שלא הביט און ביעקב' כפשוטו, עם בני ישראל המכונה בשם יעקב, ויעקב הוא הקטן. 'ולא ראה' הקב"ה. 'עמל בישראל' אלא דייקא 'הו"ה אלהיו עמו' אתו, כלומר אליו, אז בודאי כשהקב"ה אינו מסתלק מהם, אז 'ותרועת מלך' ראה עלאה, בפחד גדול לפני מלך מלכי המלכים הקב"ה, 'בו' בישראל. והבן.

'בן בית' מרבינו אליעזר צבי מקאמרנא

וישא מושלו ויאמר אוי מן יחיה משמו אל (כז כז).

משמו אל חסר וא"ו אחר השין, וקאי על הידוע שלעתיד יהיה שמואל, ויהיה שמו אל"ל סא"ל שם קודש, ואז מן יחיה, כי כל הרע והקליפות ימותו ויתבטלו לגמרי וזהו אוי מן יחיה.

'היכל הברכה' דף קסו. מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא

עטרת חכמים

עיונים וביאורים מרבתינו זי"ע

אראנו ולא עתה אשורנו ולא קרוב דרך פוכב ביעקב וקם שבת מישראל ומחז פאתי מואב וקרקר כל בני שבת (כד יז)

קרוב מלא ואו. וכל 'קרוב' גרידא דכוותיה מורה על 'שכן קרוב' (משלי כז יז) צדיק יסוד עולם (לקו"ת עקב).

ונביא קדוש אמר 'קרובה ישועתי' (ישעיה נא א), והאי רשע אמר ולא קרוב, ובאמת 'קרוב' שהגאולה בכל יום ובכל שעה נרגש בלב חי, וכעת קרוב ממש בעתה ממש, ולא כל כך כי גם בעתה יהיה אחישנה, וכבר אמר מרן האר"י (החיד"א בספרו דבש לפי) בימיו כבר התחיל בעתה. וזהו שאמר 'אראנו ולא עתה' ממש, אעפ"כ 'ולא קרוב' גם כן, ומובטחים אנו בכל יום אחכה ואצפה לישועה.

ובדניאל (ח יד) 'אלפים ושלוש מאות ונצדק קדוש', וזה החשבון מחורבן בית ראשון עד הגאולה שלימה,

וזה החשבון הוא על שנת יר"א א"ת יהו"ה מספר תרל"ח, אברה"ם יצחק יעקב מספר תרל"ח, ועכ"פ לא יאוחר משנת סת"ר מספר ע"ת ק"ץ, וזה פירוש שתין והוא שתין לעבורא דדשא, שהוא שנת שש מאות שנה דתרעין דחכמתא נתפתחו אל הדורשין ומבקשין עיין זוהר (וירא קיט ע"א), ו'עתה' ממש שאז יהיה אחר תחיית המתים לגמרי, נראה מודברי מרן (לקו"ת מקץ) תשל"ח, ותש"ס יהיה יום הדין לגדול לטהר כל נפש (חסד לאברהם מעין ב נהר נ"ט).

'היכל הברכה' דף קסו ע"א מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא

עטרת רז

רזי תורה מרבתינו זי"ע

בנחלים נטיו כגנת עלי נהר פאהלים נטע הוי"ה פארום עלי מים (כד ו)

כגנת חסר ואו. עיין בפע"ח שער ר"ח חנוכה ופורים (פ"ג) בסוד 'חמש גנים אית לקב"ה דקא משתעשע בהון, ומעיינא חדא עלייהו דקא משקי להון, תחות

האי גן אית גנין אחרנין' (זוהר בפרשתן רא ע"ב). אות דלת שתחות אות ה' שירדה למטה, ונעשה גנים אחרים, ואות וא"ו של ה' שנשא למעלה נעשה לה נהר ומעיין דאשקי לה, והיחוד הזה הוא בגלות, וזהו סוד ספיחין.

ולזה אמר הרשע כגנת חסר וא"ו, שהוא אות דלת דנפילא בגלותא, עיי"ש בפע"ח. ואמר רוח הקודש על"י נה"ר במספר יוס"ף הצדיק, שכן האי נהר לא פסק, ונעשה לה אף בגלות אות וא"ו דאשקי לה ומזדווג עמה, אף בבחינות יוסף הצדיק, כמבואר שם בכונת והעמידנו מלכנו לחיים ולשלום (פע"ח שער

מנחה מעריב פ"ה) שהוא יחוד עליון ביסוד שלמעלה עלי נהר יוסף הצדיק, נמצא כשירודת למטה אות ה' נחלקת, היא נעשית אות ד', והוא"ו שלה סוד בנימין הצדיק משקי לה, וכשעולת למעלה נעשית חמש גנים אות ה' בשלימות, כי הואו שלה עמה, וזהו 'גנות' מלא, והוא"ו יוסף הצדיק עלי נהר אשקי לה, והרשע אמר כגנת בלא וא"ו, בסוד אות דלת דלה ועניה, ורוה"ק השיב עלי נהר השלים לה הוא"ו לגמרי בסוד יוסף הצדיק, והבן. ועיי"ש.

'היכל הברכה' דף קסד ע"ב מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא

עטרת זקנים

יומא דהילולא ממאורי הדורות

רבינו קודש הקדשים רבי חיים בן רבי משה ממשפחת בן עטר זיע"א האור החיים הקדוש ט"ו תמוז תק"ג

עובדות וסיפורים מתולדות חייו, והנהגותיו בקודש של האי גאון וקדוש, כפי אשר נמסרו ממקור נאמן רבינו הראב"ד הגאון הצדיק המקובל רבי ישראל יצחק הלוי רייזעמאן זיע"א חותן רבינו הקדוש בעל ה'מעשה שלום' זיע"א.

יבוא עד חברון

סיפר רבינו רבי ישראל יצחק הלוי רייזעמאן זיע"א ששמע ממורו ורבו המובהק בחכמת הנסתר הגאון המקובל רבי חיים שאול הכהן דוויק זצ"ל 'השד"ה', שבעת שנפרד הרב הקדוש רבי אברהם גרשון מקיטוב זיע"א מגיסו רבנו הקדוש אור שבעת הימים רבי ישראל בעל שם טוב זיע"א, אמר לו הבעש"ט שישתדל להיות על קברי אבות במערת המכפלה אשר בחברון, וכשבא לארץ הקודש והיה אצל רבינו הקדוש רבי חיים בן עטר זיע"א בעל ה'אור החיים' הקדוש, סיפר לו שבדעתו לנסוע לחברון, לקיים רצון צדיק ולהיכנס ולהשתטח על קברי אבות, ונסעו שניהם יחד על שבת קודש לעיר חברון, ביום השישי כאור הבוקר כאשר נפרד רבי גרשון בדרכו להיכנס לבדו למערת המכפלה, אמר לו האור החיים כי יחכה עליו לקידוש היום. והסדר היה בשמירת המערה שבכל שתי שעות החליפו שומר למערה, ואם מצאו שהשומר הכנים יהודי למערה, הרגו את היהודי יחד עם השומר, בעת חילוף המשמרות שיחד רבי אברהם גרשון את השומר במזון הרבה שיניחו לכנס, והבטיח לו שלא ישתהה יותר מתוך השתי שעות של משמרתו, אך כשנכנס למערה לא ידע לאן ללכת ימין ושמאל, ועד שמצא את פתח המערה כבר עברו למעלה משתי שעות, ותפסו אותו ואת השומר והניחו במשמר בבית הסוהר לדעת מה יעשה להם, ליל שבת קודש בבית האכסניא ישב האור החיים הקדוש וגביע הכסף לקידוש היום מלא על גדותיו, ומחכה בעיניים עצומות ובלב מלא געגועים לבואו של רבי אברהם גרשון, כשכמעט עבר הלילה כמה דקות קודם שהפציע השחר נעמד האור החיים הקדוש על רגליו וגביע הקידוש בידו, באותו הרגע נפתחה הדלת ורבי אברהם גרשון נכנס כל עוד נשמתו באפו, אחרי שקידש האור החיים קידוש היום ונטלו ידיהם לסעודתא דחקל תפוחין קדישין, סיפר רבי אברהם גרשון את כל הקורות עמו ואיך שניצל מידי הרשעים, כי באותו הלילה שיחקו הפחה – המושל הישמעאלי של חברון, עם הפחה – המושל הישמעאלי של ירושלים באיזה משחק, והיה החוק ביניהם שמי שהוא מנצח את השני, צריך המנוצח להוציא את אסירי המנוצח מבית האסורים, ובאותו הלילה ניצח הפחה של ירושלים, והפחה של חברון המנוצח שיחרר את אסירי ירושלים אסירי הפחה המנוצח, ורבי אברהם גרשון שהיה מתושבי ירושלים נשתחרר מבית האסורים, ויהי לנס.

'אוצר ישראל'

להרה"ח רבי ישראל רוזנצוויג ז"ל

גודל פרישותו

סיפר רבינו רבי ישראל יצחק הלוי רייזעמאן זיע"א ששמע ממורו ורבו המובהק בחכמת הנסתר הגאון המקובל רבי חיים שאול הכהן דוויק זצ"ל 'השד"ה', שרבינו הקדוש אור שבעת הימים רבי ישראל בעל שם טוב זיע"א אמר: שמה שזכה בעל האור החיים הקדוש למדריגות גבוהות כל כך גדולה ממעלתו, מפני שהלך למקוה אחר כל פעם שיצא לחוץ, ואפילו אם רק הטיל מי רגליו. משא"כ הבעל שם טוב הקדוש הלך למקוה רק כשיצא להסך את רגליו.

'אוצר ישראל'

להרה"ח רבי ישראל רוזנצוויג ז"ל

כבוד חכמים

סיפר רבינו רבי ישראל יצחק הלוי רייזעמאן זיע"א ששמע ממורו ורבו המובהק בחכמת הנסתר הגאון המקובל רבי חיים שאול הכהן דוויק זצ"ל המכונה 'השד"ה', שקיבל ממורו ורבו הגאון המקובל רבי מרדכי עבאדי מארם צובא זצ"ל, על מה ולמה יצא רבינו האור החיים הקדוש לגלות, ומפני מה נגזרה עליו גזירה קשה זו בשמים, ומעשה שהיה כך היה: נוהג היה רבינו האור החיים הקדוש, לחלק מכספו שהרוויח וממעות שאסף, מידי שבוע בשבוע לכבוד שבת קודש, חלות ובשר לתלמידי חכמים חכמי עירו, והיה דרכו לקנות שור קטן, ולשוחטו ולבדקו כדת וכדין, וחילק הבשר לכבוד מצות עונג שבת. פעם אחת אירע שכל הבהמות שנשחטו בעיר 'סאלי' מקום מגוריו נטרפו, ולא היה בשר כשר כלל וכלל לתושבי העיר על שבת, חוץ מבהמה אחת שזכה בו רבינו האור החיים הקדוש נמצאת כשרה ללא סירכא, אחד מעשירי העיר שהתאווה לאכול בשר, בירר ומצא שברשות רבינו נמצאת בהמה כשירה, בא העשיר לבית רבינו וביקש לקנות בכסף מלא ליטרא אחת בשר, והשיב לו רבינו, כי הבשר מיועד אך ורק לתלמידי חכמים עניים שבעיר, ותוך כדי דיבור נכנס אחד מתלמידי חכמים שבעיר שהיה דרכו לקבל מידי שבוע בשבוע קצבתו, ורבינו הושיט לו את קצבתו השבועית, ועשיר יענה עזות פתח את פיו וולול בכבוד החכם, ואמר בקול ובולול וכי לזה חכם ייקרא?, ורבינו שמע ושתק, בלילה ההוא כאשר עלה רבינו במתיבתא דרקיעא, גילו לו מן השמים כי קפדינא עליו, על כי לא מיחה על עלבון תלמיד חכם, ועליו לצאת לגלות שנה תמימה לכפר על ששתק ולא מיחה.

'שנים עשר שבטי ישראל'

להרה"ח ר' משה יאיר ויינשטוק ז"ל

אם בחוקתי תלכו

סיפר רבינו רבי ישראל יצחק הלוי רייזעמאן זיע"א ששמע ממורו ורבו המובהק בחכמת הנסתר הגאון המקובל רבי חיים שאול הכהן דוויק זצ"ל 'השד"ה', שקיבל ממורו ורבו הגאון המקובל רבי מרדכי עבאדי מארם צובא זצ"ל, שבאותה השנה בו ערך רבינו האור החיים הקדוש גלות, הגיע בערב שבת קודש אחת סמוך לעיר גדולה וחשובה, קודם שנכנס לעיר ישב רבינו והתבודד בשדה אשר לפני העיר, ערב שבת פרשת בחוקתי היה ורבינו שבכל לילה למד תורה מפי הקב"ה, חידש ארבעים ושנים פירושים על הפסוק הראשון של הפרשה 'אם בחוקתי תלכו וגו'.' כשנטו צללי ערב והשבת עמדה לפרוש כנפיה, נכנס רבינו אל העיר כששם פעמיו אל בית הכנסת הגדול שבעיר, כשסיימו

הקהל את קבלת שבת ותפילת ערבית, הזמינו אחד מחשובי ונכבדי העיר לשבות ולאכול סעודתא דחקל תפוחין קדישין, ולנוח אצלו באהבה, ויכין לו כל מחסורו אשר יחסר לו, כשסיימו לאכול קודם שביכרו ברכת המזון, אמר לו בעל הבית שדרך בני העיר להתאסף בבית המרא דאתרא, ושם הוא משמיע להם דברי תורה ומברכים על המזון בצוותא, כי איש קדוש הוא רבם ושומע תורה במתיבתא דרקיעא, רבינו שהיה מהלך כאיש עני ופשוט הושיבו אותו בירכתי הבית ומשם שמע את דברי התורה, פתח הרב בדברי תורה, בלהט ובהתלהבות, ופתח ואמר שמעו נא אחי ורעי שמעתי קצת במתיבתא דרקיעא י"ד פירושים על הפסוק הראשון של הפרשה 'אם בחוקתי תלכו וגו', אך דעו נא כי הפירושים האלו חידש הצדיק הקדוש רבי חיים בן עטר, והנה נשמע הקול מירכתי הבית 'חיים בן עטר' הקפיד החכם כאשר שמע כי אחד מארחי פרחי מזכיר את שמו של רבינו בביוון ובלעג, וכמעט צויה לסלקו מהבית, אם לא שגונן עליו בעל אכסנייתו. למחרת נשנה הדבר בשנית כאשר לקראת סוף סעודתא דעתיקא קדישא, אמר בעל האכסניא לרבינו, כי דרכו ללכת לשמוע דברי אלוקים חיים ולברך ברכת המזון אצל רב העיר, ואף הפעם האריך המרא דאתרא ב"ד פירושים אחרים ששמע במתיבתא דרקיעא על הפסוק הראשון של 'אם בחוקתי תלכו', וסיים דבריו כי הפירושים האלו חידש הצדיק הקדוש רבי חיים בן עטר, ורבינו מירכתי הבית השמיע כאמש קולו ואמר 'חיים בן עטר', לא בקלות אך לבסוף הצליח בעל האכסניא להשיקט את רוחו של רבו לבל יגרשוהו ממפתח ביתו.

בעת רעווא דרעווין סעודתא דזעיר אנפין קדישין, נקבצו שוב כל העדה בבית המרא דאתרא, וחזר הדבר בשלישית, כאשר המרא דאתרא אחר עליית נשמה אשר היה לו, השמיע י"ד פירושים אחרים על הפסוק הראשון של 'אם בחוקתי תלכו וגו', ואמר כי החידושים המה של הצדיק הקדוש רבי חיים בן עטר, מיד נשמע הקול מירכתי הבית 'חיים בן עטר', לא התאפק המרא דאתרא והתאזר בגבורה למחות על כבוד התורה, והורה לשמש הקהילה לתפוס את העני היושב בירכתי הבית ולהכניסו בבית האסורים הסמוך לבית הכנסת הגדול, ולאחר צאת השבת כשיבדיל על הכוס, יטכס עצה מה יעשה לו בדיו. הימים ימי הקיץ החמים, ואנשי העיר עומדים אחר תפילת ערבית של מוצאי שבת קודש, ודרכם לצעוד לביתם להבדיל על הכוס, אך לפתע פתאום רוח סערה עזה, הורגש היטב בכל העיר, וכל עצי השדה קשקשו בקול גדול, וקולות וברקים ושבר סלעים, נשמע מארבע רוחות העיר, ותהום כל העיר על המחזה המשוונה אשר פקד אותם, והחלו לרוץ לביתו של המרא דאתרא, אולי תעמוד להם זכותו שינצלו מהגזירה אשר פקד עליהם, רבה של העיר מיד עשה עליית נשמה, וענו לו מן השמים כי כל זה נגזרה להם, על כי הורה להכניס את הצדיק הקדוש רבי חיים בן עטר בבית האסורים, וכי בכל שבוע אין הגיהנום נפתח לפני שהאור החיים הקדוש אינו מבדיל על הכוס, וכל עוד שהוא שובת אין הגיהנום פועל, מיד זירז המרא דאתרא לשחררו מבית האסורים, והבדיל רבינו האור החיים הקדוש על הכוס, ושקטה הסערה, ואמר לו המרא דאתרא כי זמן הזה שהיה בבית האסורים וצערו אשר היה לו, שווה ליתרת הגלות שנגזרה עליו, ויכול הוא לשוב לביתו.

'שנים עשר שבטי ישראל'

להרה"ח ר' משה יאיר ויינשטוק ז"ל

ענין בלעם ובלק

שרשם בקדושה

ענין בלק ובלעם, שרשם בקדושה גדול מאוד, והיו יכולין בבחירתן להיות נביאים וצדיקים, והם בחרו ברע גמור.

זהר ח' ח"ה דף ק.

ההבדל בין משה רבינו לבלעם

בלעם היה בו קדושה מנוצצת, כמבואר בליקוטי תורה. ולא עלה על לב אדם מעולם, שיצא מטומאה גדולה ורצוצה כ"כ קדושה, ולעתיד יתמנה כל העולם איך אפשר שניתן טהור מטמא, והוא דבר תימא המבהיל. ולא לו זה הקדושה מחמת שקידש עצמו, אלא בטבע נבלע בו קדושה, והיה לו ניצוצין מרדל"א עתיק, והיה בטבע לו כדרך הבהמה שיש לה בטבע איזה קדושה, לכך השיג להתנבאות בטבע כבהמה מעניני משיח שהוא מן יחידה דאצילות, מה שאין כן משה שהשיג ע"י קדושה אל השגה וקדושה, לא זכה עדיין ליחידה עד לעתיד, לכך לא השיג להתנבאות על גאולה של משיח, ובלעם דומה לבהמה שנתפתחה לה פה לדבר... ואלו זכה להתקדש היה גדול הרבה מן משה...

זהר ח' ח"ה דף קצח.

אלו זכה בלעם לבחור בטוב ולהתקדש היה יותר גדול מן משה רבינו

בלעם היה לו מעת הולדו כמה נשמות מן נשמות משה שנשארו אצלו, ושור בן יומו קרוי שור (ב"ק סה:), כי לא זכה לזה מחמת עבודה וקדושה, אלא כטבע הבהמה, והיה לו ניצוצות משה אפילו מן חלקי יחידה של משה ממה ששיג לעתיד, כי לא השיג בקדושתו ליחידה דאצילות עד לעתיד.

ואלו נשמות דברו והתנבאו על משיח ועל הכל, אבל היה רשע בסטרא דמסאבא, אעפ"כ הנבואה שיצא מפיו היה מאלו נשמות הקדושות, והכל אמת שלא יהיה בתורה תורת אמת שום דבר רחוק מה שמשבח גרמיה בשקר, אלא הכל אמת, 'אל' זה קודש קדשים, והוא הרשע, עליו נאמר שהיה יניקתו מאל אחר, ושורשו בקדושה גדול מאד כמבואר בליקוטי תורה, כי בלעם הוא במקום שמתגלה... ואלו זכה בלעם לבחור בטוב ולהתקדש, היה יותר גדול מן משה...

זהר ח' ח"ה דף קעט:

בלעם היה נגד משה רבינו ממש

בשורשו בקדושה [של בלעם], הושמו דברים אלו כדי שינבא על הגאולה העתידה ביאת משיח במהרה בימינו, כי בלעם היה נגד משה רבינו ממש, ואלו היה בוחר לו דרך הקדושה, היה יכול לעלות בעילוי רב כמו השגת משיח לעתיד, וכן להבדיל משה רבינו, לולא שקירב את ערב רב היה משיג כמו ששיג לעתיד, שעליו נאמר (ישעיה נב ג) 'הנה ישכיל עבדי ירום ונשא וגבה מאד' יחידה דאצילות, כמבואר בליקוטי תורה, אלא שעל ידי ערב רב נחית מדרגא דיליה ולא השיג אלא 'נשמה דאצילות', על כן לא היה יכול להתנבא על משיח שהוא למעלה ממדרגתו.

היכל הברכה במדבר דף קנד.

בלעם שורש כל מדות הרעות

בלעם ראש עולם המות 'וימלך באדום בלע בן בעור' (בראשית לו לב), הוא עצמו בלעם דעת דקליפה, ושורש כל מדות רעות...

נצי"ר חסד' אבות ה, יט

ההפשט של בלעם היה על ידי התדבקות בטומאה

כל דיבור היה מקודם הכנת אור אלהי, המזמין את הנביא להמשיכו מזה העולם ולהזמין לאור אלהי, עד שנפשוט נפשו מגופו. כי אפילו אצל בלעם הטמא נאמר (במדבר כג טז) 'ויקר' שהוא לשון טומאה, שההפשט שלו היה על ידי התדבקות בטומאה כידוע, ומכל שכן להבדיל בין הטמא והטהור, שאצל קדושת הנביא היה אור אלהי מפשיט אותו לתכלית הדבקות.

עשירית האופה' דף ד.

ענין פתיחת פי האתון

בלעם הרשע כיון שטימא עצמו בכל מיני טומאות, היה כבהמה, ולא היה בבחינת מדבר כלל, אלא הדבור היה על ידי שורש הקדושה שלו, 'וישם יהוה דבר בפי בלעם' (במדבר כג ה) בשורש הקדושה שלו, והוא לא היה אלא מעבר בעלמא, על כן הראה הקב"ה נס ופלא באתון שלו שדבר, ולכאורה נס ופלא כזה היה ללא דבר, אלא להראות לכל שבלעם הוא בהמה ממש כאתון שלו, ודבר יהוה בפיו אינו אלא על ידי שורשו, והוא הרשע אינו אלא מעבר בעלמא, ולא בא אליו הנבואה מצד זכות מעשיו והשגתו, אלא הוא כבהמה בעלמא, שור בן יומו קרוי שור (ב"ק סה:), ומה ששיג אח"כ הוא עצמו מה שמשג בן יומו, כן בלעם נולד בן יומו בכח ששיג כמו משיח, ונשאר לו מעט רושם מזה כמו שור בן יומו קרוי שור.

והשיי יותר נס ופלא עשה, מה שדבר הרשע הזה נבואת על משיח ועל גאולת ישראל, ממה שהאתון בהמה דבר דברים, והרי הרשע הזה שוה אליו בהמה ממש, וכיון שנולד בשורש גדול על כן דבר הנבואת על משיח, כי כן הוא שורשו שנולד בו, משא"כ משה

רבינו שהשיג על ידי עוצם קדושתו וטהרתו, וכל מה שדבר נבואות היה על ידי השגתו הקדושה, וכיון שירד ממדרגתו על ידי ערב רב, ולא השיג בזכות קדושתו [בחנית] 'יחידה' ששיג משיח, על כן לא היה יכול להתנבאות על משיח, והוצרך סיבת כל הסיבת לגלגל שיבוא הרשע הזה שיש לו שורש של משיח, ויתנבא כבהמה בעלמא שמדברת דבורים, וכמו האתון שלו, שכן כח רוחני שלו דבר בו ברצון הבורא, אבל הוא אין לו ולא בו שום ענין דבור, כן בלעם הרשע שוה אל האתון ממש, דוק בענין נפלא הזה ויונעם לך...

ולזה אמר לו בלק הרשע 'ברח לך אל מקומך', (במדבר כד יא) שיחזור ויתעלם אל שורשו ומקומו כבהמה בעלמא, שבהמה במה שנולד בזה ימות, ואינו יכול לעלות על ידי השגה. ועיין בליקוטי תורה ישעיה, מעולם לא עלה על לב אדם שיצא מטומאה גדולה ורצוצה כל כך קדושה, וכשיבואו לעתיד, יתמנה כל העולם עליהן איך אפשר זה ליתן טהור מטמא, וזהו (ישעיה מט יח) 'שאי סביב עיניך וראו', בדבר תימא המבהילו, ועל ידי שורש קדושה זאת, שם בשורשו היה כל דבר ה' וכל הנבואת על הגאולה העתידה.

היכל הברכה במדבר דף קנד.

גלגול בלעם בחמורו של ר' פנחס בן יאיר

חמרתיה דר' פנחס [בן יאיר] (שבת קיב:), היה בו נשמת בלעם, מניצוצי הטוב שבו, שנפל מנשמת משה רבינו שכולם תלמידי חכמים, וע"י חסידות של ר' פנחס ניתקו אותן הנשמות, כשבאו אח"כ בגלגול אדם היו כולם צדיקים וחסידים מופלאים בקדושה ובאורן הזך מופלא מאוד, כמבואר בדברי מרן האר"י בליקוטי תורה על פסוק (ישעיה מט יח) 'שאי סביב עיניך כלם נקבצו לך' שסודו נבל בלעם, ומעולם לא עלה על לב אדם שיצא מטומאה רצוצה כל כך קדושה, ולעתיד יתמנה כל העולם עליהן על גודל קדושתו, היתה אצלן מוטמן בסתר שלשה ימים, ולא רצתה לאכול ולהנות מרשעים, היפוך בלעם שהיה נפש רחבה.

פני זקן ירושלמי שקלים ה, א.

סוד בן צפור

'צפור' מלא ואו. עיין זוהר (בלק קפד:) בן צפור ממש שיהיה עושה מכשפות בצפור להמשיך לו ידיעה, כי יש צפור בקדושה שסודו ש"ע נהורין דעת דמשה עץ החיים כידוע (עץ חיים שער י"ג פ"ג), ויש נגדו צפור בקליפה מוחין דקליפה, הארה של טעות קליפות נגה, וסובר שאין כמותו בעולם כמו שאמר רבינו אלימלך [מליזענסק] הקדוש, כי לא הכל מה שמאיר יש לו שויו, כי יש עץ נרקב ומאיר באישון לילה ואינו שוה כלום. ומוסר גדול יש בזה, כי לפעמים יש הארה של טעות, והסימן שתופס גאווה וסובר שאין כמותו בכל העולם קליפות נגה. 'וירא בלק בן צפור' מספר כ"א פעם הב"ל, והן הבלים דקליפה הכל המה.

היכל הברכה במדבר קנא.